

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de dōne ori pe septembra: Duminica si Joi'a. — Prenumeratiune se face in Sabiu la espeditur'a fofei pre afara la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adreseate cātre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Invitare de prenumeratiune
la

„Telegrafulu Romanu”

Cu incepului anului 1872, se deschide prin acēst'a prenumeratiune noua la acesta foia.

„Telegrafulu Romanu”, va esti cā si pāna acum de dōne ori pe septamana Joi'a si Duminica. — Pretiulu abonamentului pre anului intregu e:

Pentru Sabiu 7 fl. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl.

50 xr., pe $\frac{1}{4}$ anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru si Monarchia austro-unguresca pe anu 8 fl. pe $\frac{1}{2}$ anu 4 fl. pe $\frac{1}{4}$ anu 2 fl. v. a.

Pentru Romania si strainatate, pe anu 12 fl., pe $\frac{1}{2}$ anu 6 fl., pe $\frac{1}{4}$ anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardia cu tramitera prenumeratiunilor.

Adresele ne rugāmu a se scrie curat, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandāmu on. publ. avisurile postale, (Posta-Utalvány. — Post-Anweisung.) cā impreunate cu spese mai putine si cā mai sigure pentru inaintarea banilor de prenumeratiune la

Editur'a „Telegrafulu Romanu”
in Sabiu.

Aniversarea Metropoliei gr. or. române.

Sabiu, 13 Dec.

Duminica in 12 (24) Decembre s'a severislu in biserică nostra din ceteate servitul dñeescu de multiamita impreunatu cu (St'a liturgia cā in diu'a aniversarei a sieptea dela restatorul'a Metropoliei gr. or. Romana a Transilvaniei, Ungariei si Banatului.

Dupa servitiul dñeescu consistoriulu archiepiscopan plenariu in corpore, s'a presentat Escentielie Selo Présantitului Archiepiscopu si Metropolitu Andrei Barbu de Sagan'a. La ocasiunea acēst'a Par. Archimandritu si vicario Archiepiscopescu Nicolau Popa in convinte caldurose au amintit de bucuria ce o simte in inim'a sea sia care romann ortodoxu pentru reinintiarea Metropoliei nōstre, la a cārei insintiare siindu Escentiel'a Sea un factor de cāpetenia, consistoriulu plenaru si a tienutu de datoria a se folosi de acestu momentu radicatoriu de intimi si asi manifestā dorintā, carea nu e numai a consistoriului ci e a intregului cleru si poporu creditiosos din intrég'a Metropoliei: cā atotu puternicului Ddieu sa lu tieni pre Escentiel'a Sea in fruntea Mitropoliei intru multi si serifici an!

Escentiel'a Sea respuște deprecāndu ea arn si singuru factorele principale la reinintiarea Metropoliei si dise cā deca se pote dice de cineva ca a fostu factorele principale la restaurarea Metropoliei, apoi acel'a este singura Majestatea Sea Preabunulu nostro Imperatu si Rege Francisc I, carele din bogatia simtieminteloru si saptelor Lui gratiose ne au redat si noue Metropoli'a nostra, cu totē ca precum amu avutu noi in un'a directiune contrari, asi au avutu si Majestatea Sea, in alta directiune, opositione la insintarea aestei Metropolie. Escentiel'a Sea exprima ca simte o bucuria nespusa vediendu implita o dorintă carei i-a datu expresiune in opus seu Istoria bisericăsca inca la 1857, cu atatu mai vertosu, cu cātu

Nr. 100. ANULU XIX.

Sabiu, in 16/28 Decembre 1871.

Lettera D e Pelega

tru celelalte părți ale Transilvanie si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri strem pre unu 12 $\frac{1}{3}$ anu 6 fl.

Inseratul se plateste pentru intă' la ora cu 7 er. strelu, pentru a doua ore cu 5 $\frac{1}{2}$ er. si pentru a treia repetire cu 3 $\frac{1}{2}$ er. v. a.

Constituția

siedinte, ca Racoviță și-a datu parerea într'unu biletu, și este pentru passivitate, din motivele lui Nescioni? trebu scurtu și preste declaratiunea lui Russu din „Teleg. Rom.”, carele nu numai constatăza, ca elu nu au votat pentru sanctionarea comitetului dela Mercurea, ci au pretinsu baremu, a se publică raportulu despre cuprinsulu epistolelor inteligintiei, incuse la comitetu; — și vinu la esistint'a causei și ierăsi întrebă: *A vut'au acestu comitetu ad hoc alta missiune, decât numai aceea, că sa adune responsurile dela inteligenția întrebata la cele 6 puncte (croite totu de dñii passivistii), să constate și apoi cu-prinsulu loru, și să se acorde o dedie dupa majoritatea parerilor din acele epistole?* Nu, alta obișnire nu au avutu comitetul ad hoc. Nu va fi nici unu român, carele să-i atribue acelei polere, de a decide — că unu areopagu — despre politică și sărtea națiunii; de căcă acestea cestioni mai suntu seriose și sănătate.

Déca este asiā, apoi ve astăpta a dō'a întrebare d-lorū passivistii, și adeca: *stat'au scriși în epistolele în curs — afara de un'a (carea ierăsi este productul unui membru a. n. passivistu alu comitetului ad hoc) — cum ca comitetul ad hoc să conereada caus'a națiunala comitetului dela Mercurea?*

Ba nu au statu! căci tōte acelea epistole au pretinsu in principiu o nouă adunare și consultare a inteligenției române, despre tienut'a politica de aci incolo, constatandu tōte (afara de un'a) necesitatea consultării, și a intielegerei, desbinându-se numai in forma, și adeca, unii doreau, ca comitetul ad hoc, atele și cele mai multe și ponderește ca comitetul permanentu alu congreselor naționale, cu Metropolitii, că presedinti, in frunte, să ia inițiativa la acēst'a, nici decum inse comitetul dela Mercurea.

Eata dilem'a, in carea cadiuse dlu presedinte alu comitetului dela Mercurea că presedinte alu comitetului ad hoc dimpreuna cu doi tovaresi membrii alu acelui'a, că membrii acestui'a comitetu; și că sa easa din ea, acei doi domni, singuri intre 7 membrii, au votat pentru comitetul dela Mercurea, și dlu presedinte au publicat votulu loru, că alu majoritaticei, și prin acēsta procedura, acesti 3 passivisti au abusat de missiunea comitetului ad hoc și au ignorat parerile inteligenților barbati, ce le-au respunsu, cari nu numera numai 40 — cum afirma dlu Rusu — , ci cu multu mai multi; căci numai subscrisi cu mān'a propria in epistole suntu celu putinu 30, ieră într-acestea epistole au incursu celu putinu 6 din adunările locali, asiā din Blasius, Fagarasius, S.-Sebesiu, Clusiu, Brasovu, și Branu, in cari adunări tōte — se dicem — au fostu de sigur 30—40 inteligenți.

Sa mai constatām si acea impregiurare dovedita, ca dintre cei 120 barbati, scriși in lista adresatilor de către dlu presedinte, ore-căti nici ca au primitu liture intrebatoré; apoi și aceea ca in unul și acel'a-si locu s'au tramsu atari liture la mai multi barbati, asié d. e. și in Sabiu, unde nu era lipsa, căci Sabienii s'au dechiarat dejă in conferinta, inse nu in favorulu comitetului dela Mercurea, de aceea nici nu au respunsu; — și eata ca responsurile incuse reprezentăza, uno număr foarte considerabile de barbati români inteligenți.

Acum vedeti dloru trei passivisti, eu ce argumente neadeverate, ne logice, ba rătematice, scrise chiaru in protocolulu din nou fabricat in 3 Nov., ve incercati a ve rectifică pasiulu și a înfrunta opiniunile la atâtă inteligenția română cându publicati ca numerulu responsurilor incuse este de ajunsu spre a fi privit de expresiunea opiniei generale, și ca lipsa de atât'a responsori (?) aru constatā (?!) că nu este necesitate de vre-o adunare nationala (!!).

Adeca: opinionea a 80 și mai bine de inteligenți din tōta tiér'a, nu o respectati, dura opinionea a unui'a barbatu de ai d-vostra o proclamati de opinione generala; apoi ve administrati, din lips'a unor responsuri (pre cari de sigur nu le-ati mai asteptat), va se dica din unu „non ens“ a conclude, ca este séu nu este necesitate de adunare nationala. Asta logica, ve caracterisează și tendintiele, ce le-ati avutu.

Eu din parte-mi — și credu ca inca unii cari nu au fostu preocupati de vre-unu trecutu poli-

ticu amu intratu in acestu comitetu, cu cugetu curat, sa facem ce-va pentru caușa națiunii, și in-tre barbati incarunțiti in politica a căroru pasi sa ne sia de modelu.

Altmintrea d-vosra, cari a-ți imbratiosiata, participarea ba și loculu presidiului in acestu comitetu cu intențione, de a produce unu rezultatu asiā, că sa poteti strigă — cum a-ți strigatu prin jurnale — că chiaru comitetul inițiatu de activisti și intreprinderile spre activitate, au dovedit ca trebuie sa remanemu la passivitate și la faptele dela Mercurea.

Spre a ajunge acestu scopu nu a-ți crutiati mijloce. Ve aducu aminte numai atât'a, ca dupa ce in siedintele pregatitoré (in cari dlu Russu au absentat și dlu Dr. Nemesiu prea raru s'au infatisat), dupa ce a-ți statoritu conceptulu literelor intrebatoré, asiā cum s'au espedatu, nu a-ți primitu nici acelu adaosu ca acei domni adresati sa se roge a tines in loculu loru conferintie, și a ne respunde din consultari; apoi la espeditia epistolelor (de carea au ingrijit dlu presedinte cu unu notariu substitutu, denegându eu subscrerea literelor) s'au intemplatu, ca totu sub acea cuverta dlu presedinte au adaugat si unu biletu alu seu, in carele 'si descopere parerea sea adresatului ca nu este ansa de a se face ce-va, ci sa remanemu pre lângă conclusele dela Mercurea.

Si déca cu tōte asemenea mijloce v'ati venit u incelati in asteptările d-vosra, apoi v'ati luate refugiul, a mistifică totu, a ignoră parerile inteligenției, a ascunde adeverul și asia a seduce opinionea publica.

Ori ve-ți și passivistii ori activisti, totu atât'a; insa in ori-ce caușa cu atât'a mai vertosu in cea națională, se cere o procedere solida sincera, și a-deverata; și pentru ca nu a-ți urmatu asiā eata a-ți produsu confuziune nouă, in locu de folosu naționalu. Aru si trebuitu cine-va sa aiba prea putina consciinția, că sa fie indiferentu și sa tacă la procederea acēst'a a d-vosra, pre carea uno neinteresat, uno neromân inca aru si condamnat'o.

Sa deosebim dloru bine; nu au fostu inca legata de acestu comitetu cestiona passivitaticei și activitaticei in sensu de partida; Aici si cu crearea acestui comitetu (déca vreti: inițiatu de activisti) au fostu tient'a prima, a se midiloci o adunare și consultare a celor mai eminenti barbati români, a adeveratei inteligenție despre causele națiunii, a se pregăti o intielegere.

Inteligint'a întrebata au reenumeratu acēstă nevoie. Dara cine dintre români nu o simte? cine nu doresce sa-si veda barbati fruntasi ai națiunii la o contielegere, sa-i veda pasindu intielegentes in capulu trebiloru, sa le auda parerea si vocea loru, si sa nu-si mai amarăsca orele de lectura, cu calumnii si insulte personali, ce nu-si mai ieșu sfersitul in unele jurnale române dela conferint'a din Mercurea încocé?

Numai dvosra ati avutu cutediant'a a dechiará, ca din caușa ca unii barbati intrebati nu au respunsu nimicu (dar cari suntu acesti'a?) nu se vede necesitatea, de adunare și consultare; ba inca si mai alte motive: ca continuitatea de dreptu dela conferint'a din Mercurea nu sufere alta actiune etc. Ei bine, déca argumentati asiā (in protocolu din 3 Noemb) apoi de ce ati mai luat parte la comitetul ad-hoc — cum dieci alu activiștilor —, de ce ati conlucratu aci? Déca conclusulu dela Mercuri este inaintea vostre „Magnacharta“ naționale române, de ce ati mai intrebati pre inteligenția de parerea sea in privint'a astei adunari naționale? ore nu vati calcat d-vosra singuri sub picioare paruta-ve continuitate de dreptu, dela Mercurea?! Ori sunteti dedati a calcă continuitati de dreptu, precomu ati facutu chiaru la Mercurea fatia cu congresele naționale și comitetul loru, ori apoi remane aceea ce amu disu, ca dvosra, slabindu-se autoritatea Mercurii, ati astătu in comitetul ad-hoc prilegiu a o restabilis pe aceea.

Déca dvosra cu tōta seriositate și sinceritatea ati voiu a face servitul națiunii, apoi de ce nati datu semnu de viața in comitetul dela Mercurea dela 1868 încocé? de ce nu ati conlucratu de atâtă ani încocé mereu pentru reactiunarea lui? cum de numai in comitetul ad-hoc, inițiatu de activiști, vau trasnitu in minte, că sa se lucre pentru reactiunarea acelui'a, resp. ridicarea suspendarei lui?

Nu amu aici de tema a critisă séu laudă acte gubernamentali. Fapt'a este inse, ca comitetul dela Mercurea este prin ordin gubernialu disolvutu.

Dar me provocu și la convingerile dvosre

esprimate in comitetul ad-hoc ca nu se poate speră ridicarea acelei suspendări, ceeace unii inteligenți au esprimat si in epistole.

Deci dar, cându dvosra totusi ati redusu tōta caușa națională la comitetul acest'a, ati manifestatu por si simplu, ca vreti a impiedecă tōta actiunea, chiaru si posibilitatea si ultimulu mijlocu, de a se mai poté adună si intielege inteligenția româna, si prin urmare a intretiené pro terenul politicu si de aci incolo o certă séca si murdara in jurnale, pre daun'a națiunei.

Iata asiā ne espliati passivitatea dvosra, dar ce scopu poteli urmarí cu ea? cel scopu poate zacea in atare procedura dupa care se nu cutese națiunea a se miscă pe terenul politicu si nice inteligenția ei a se adună si consultă pre cându ori ce alta națiune, cău de mica, in imperiul austro-ungar, se folosesc de mijlocele ce i le da constitutiunea, si in marginile acelei'a si aperă interesele sele de ori ce natura?

Ce scopu poteli avea, a tienea pre națiune in miseri'a acestei passivităti, in nepotintia de a lucra si a se aperă pre terenula politicu, pre cându atâtatea viscoile politice trecu peste capulu romanilor, atâtatea acte de statu se petrecu de noi fara de noi si ne amenintia nu numai nationalitatea, ci chiaru si esistint'a, inteligenției noastre, carea aru fi chierata a ne aperă in totu loculu interesele, ba amenintia esistint'a materiala a intregi tienuturi românesci?

Acestu scopu se pare a urmarí numai unu absolutismu naționalu din partea unor putioni barbati chiaru români, carele servește numai altoru națiuni conlocuitoare spre folosa.

Nu voiu sa ne descriu politic'a națiunei române pana la congresele națiunali, carea nici cându nu au fostu a passivitatiei, lasu acēst'a tema celor mai versati in istoria națiunii; ci voiu sa me punu pre cāmpulu realitaticei, cându dicu ca déca v'ati inchipuitu vreodata adeverat'a poziune a romanilor din Transilvania, dela dechiararea passivitaticei încocé a si trebuitu sa suspinati chiaru si dvosra, cându ati vediutu, ca de vro 4—5 ani magarii, sasii si sacuii numai ei săra de români, representézia tiér'a si poporul Transilvaniei la legislatiune si la regim si apera numai interesele loru particulari, si interesele adeverate ale romanilor le inegrescu la domitoriu si regimulu ca sunju de tendintie spargătoare de statu si pericolose imperiului intregu, cându ei singuri dau informatiuni sinistre despre români, privitoré chiaru si in sinulu familiilor si la esistint'a individualor, cându ei singuri că unicii reprezentanti ai intregu poporului tierei, facu pe lumea, civilisata a crede ca romanii din Transilvania seu numai au nice o dorere considerabila ori unu postulatu dreptu la legislatiune, séu suntu unu popor necapace de vietia politica, si alte si alte pre cari tōte nu le mai insiru de asta data.

Si credeti dvosra, cari de sigur simtiti acestea rele ca unulu seu dō'a jurnale române voru ajunge, că se delaturati acestea rele si sa informati lumea despre contrariu? Amură vati insielă.

Nu tragu in cumpena unele corespondintie de trista aducere aminte a jurnalelor passivistic, pre cum nice politic'a vitala a unui popor nu se poate basă pre idei; ci numai acea politica se poate nomi sanetosa cându unu popor in activitate continua, prin lucrare armoniosa a inteligenției sale folosinduse de toti ramii constitutiunii statului, si apera drepturile sale in tōte partile si tientesta a fi unu factoru necesariu, intregitoru (iar nu destructionu) alu statului, de carele este legata vietia, esistintia si progresulu lui. Nu atâtă idealitate, cata oportunitate jace in un'a politica folositore națiunei.

Pasivitatea dvosra, cum o ati manifestat pana deunadi, este numai unu idealu, catra carele deci dicu — precomu si multi alti i voru dice — unu adio! si cătra dvosra: Semnu bunu!!

Sabiu in 10/22 Decembre 1871,

Dr. Ioanu Borcea

Advocat.

Clusiu 20/8 Decembre 1871.

Onorata Redactiune!

Alegurile municipale in comitatul Clusialui.

Pregatirile pentru reorganisarea municipiilor comitatense in sensulu legei municipale Art. 40 din a. 1870 s'au fostu facutu si in acestu comitat inca in decursulu verei. Comitetul reprezentativ de pâna acum si-au prelucrat statutele privitoré la reorgani-

sarea reprezentanției comitatense, la cea a oficialului, a scaunului orfanale și la arondarea cercurilor procesuale.

Aprobându-se aceste statute, comitetul comit. în siedintă sea ultima din 5—6. Novembre a. c. au și defiștu alegerea membrilor fitorei reprezentantia comitatensă pre 27, 29-a Nov. și 1-a, 2-a Decembrie pentru totă optu cercurile de alegere, în căte s-au fostu impartiții comitetului; — au alesu comissionile verificătoare și revizionale.

In sensulu acestor statute municipale, va consta comitetul — reprezentantia comit. din 320 membrii — adeca 160 viriliști, și 160 alesi. — Intre virili se afla numai 15 români.

Fatia cu organizarea comitatului inteligintă română din acestu comitet, pre lângă acea, ca s'au desvoltat activitatea sea și cu ocazia desbatelor asupră statutelor mentionate la care cea mai mare parte au avutu de toti cunoscutul nostru naționalist zelosu Ladislau Vaid'a, — au compusu din sinul seu inca in lună Octombrie a. c. unu comitet centralu in Clusiu pentru conducerea alegerilor din totă cercurile de alegere.

Acestu comitetu in contielegere cu comitele filiale din fia-care cercu de alegere au compusu și statoriu listă membrilor alegândi din fia-care cercu pentru fitorei reprezentantia comitatensă.

De ore-ce inse români se afla in mai multe cercuri și anume: Hoidinu Gileu, Siardu și Iec'a — in minoritate absolută, — iera de alta parte in cercurile de pre Câmpia: Mociu, Irat'a, Scopetiu, și Milasiulu-mare, — români au majoritate, — au aflatu de consultu comitetul centralu, a incercă, cu privire la alegerile din unele cercuri, — unu compromisu cu conducatorii fratilor magiari din acestu comitetu.

Pre bas'a acestui compromisu aru si fostu de a se alege in Hoidinu — din 22 membrii — 6 români, in Gileu din 22 — 6 români și in Siardu din 21, — 8 români, iera in Irat'a cu majoritate româna — 9 români și 8 magiari in fine in Iec'a cu majoritate de sasi —, 6 unguri 6 români și 8 sasi — 20 la olalta. Insa corteskedésiorile in fali'a locului au produsu altu resultat, alegându-se in Hoidinu 17 unguri și 5 români, in Gileu 19 unguri și 3 români, și in Irat'a toti 18 români, și numai in Siardu și Iec'a s'au sustinutu compromisulu.

Alegerile din cerculu Mociului și a Siopterilui au decursu nefavorabilu pentru români, alegându-se in Mociu 13 unguri și 5 români, și in Siopteriu 10 români și 9 unguri. Ací pôrta vina in mare parte — pre lângă pressiunile și cortesiurile contrarilor nostrii, și indolintă și inertă alegatorilor români și in deosebu a preotilor nostri, din acele cercuri, dintre carii sîrbele putieni s'a presentat la alegeri, și asiă lista românilor in cea mai mare parte au remas in minoritate.

Cându inse mi esprumu durerea satia cu aceste cercuri, trebuie sa laudu de alta parte zelul și activitatea inteligintei noastre din cerculu Irat'a, unde a reesit 17 români și 1 unguru. Onoreloru, mi radicu palari'a, și-i salutu că pre nisice bravi români, cu atât'a mai multu, fiindu ca ei nu se potu inculpă nici cu aceea ca nu s'a tienutu de compromisu comitetului centralu facutu cu magiarii, — a se alege 9 unguri și 9 români, de ore-ce insusi conducatorii magiari din acelui cercu au calcatu acelo pactu, inparliendu intre alegatorii loru o lista deosebitu de cea pactata, ce vedieandu români, au stersu pre toti magiarii, și i-au iulocuitu cu români, și mai cu séma cu aceia, carii au fostu remas in minoritate.

De altintrele ací s'au datu revance pentru neobservarea pactului din cerculu Gileului cu 3. români.

Ací trebue sa observediu, ca din cei 18 alesi 7 au resignat și fiindu alesi din alte cercuri, iera la verificare la patru alesi s'a trasu in dubietate dreptulu de alegere, și asiă s'a verificatu numai 7 alesi.

Cu privire la alegerile decurse in gerere trebuie sa amintiescu cu laudare simțiul de dreptate și ecuitate a doi jude supremu Masskasi Ferencz, care si-a datu lôta silintă, a se sustinea compromisulu, și a se face destulu tuturor intereselor, la alegerile comit, — in specie satia cu alegерile din Hoidinu, și Siardu, unde au avutu magiari majoritate absolută, trebuie sa me esprumu cu recunoșcinta satia cu conducatorii acelor alegeri, și anume in Hoidinu fratii Gyarmathy și-an folositu totă influență asupră alegatorilor, că sa reieșă

si 6 români, iera in Siardu merita deosebilă nostra recunoșcintia dnii proprietari Lészai Ferencz, și Gyula carii suntu cunoscuti de nisice barbati cu caracteru solidu și de ecuitabili.

Resunându rezultatulu alegorilor la constatadiu in urmatorele: Hoidinu 5. rom. Gileu 3., Siardu 8. Mociu 5. Siopteriu 10. Iec'a 6., Milasiu 17 și Irat'a pre lângă cei 7 abdisi — 11 — la olalta 65 — români din 160 și 15 virili — cu totulu 80 români din 320 reprezentanti, adeca a patra parte.

Comisiunea verificătoare si-au tienutu siedintă sea in 17. lunei c. și au si verificatu — precum mi se spune — in sensulu de susu alegorile din totu comitetului.

Deci fiindu acum reprezentantia nouă a comitetului intregită, s'a si conchiamato pre 28-a Decembrie a. c. la primă siedintă spre seversirea actului intregu a reorganisarei noue, adeca in primă linia pentru alegerea oficialilor comitatensi.

Acum dara acceptam duela fia-care românu alesu a se presentă pre diu'a numita și prin acestă a-si arefă recunoșcintia sea către alegatori, pentru increderea votata lui, alegerea oficialilor e actulu principal in vieti'a municipală, și celu mai momentosu, sa vina cu totii, ca dela impartasirea nostra numerosa depinde si venitorulu nostru in acestu comitetu, — sa ne consultam desbatere alegândii oficiali români, sa damu espressione viua pretensiunilor si dorintielor noastre drepte și ecuitabile atât'u fatia cu alegere de oficianti, cătu si alte cause publice române, sa desvoltam tota activitatea pre terenulu deschis.

Amu lôta sperantia, ca desvoltându energi'a in vieti'a nostra municipală, ne va succede a produce cu incetu unu resultatu mai favorabilu decât'u pâna acum, de si ne aflâmu adi in o minoritate asiatică.

In caus'a națională generale — precum cunosc eu opinionea publica din aceste părți — parerile se unescu intr'acolo, ca aru si mai consultu si de dorit, de căm comitetul naționalu din 1861/3 aru luă iera-si in mâinile sele conducerea trebilor naționale, si luandu initiativ'a aru intreprinde pasii necesari fatia cu alegerile, ce ne stau la usia in primavera viitoră.

Amu dor, că inteligintă română din fia-care municipiu ca ocazia intronirei loru la siedintele comitatense și scaunale, — sa se consulte si in privintă afacerilor fatia cu alegerele dictale, si apoi sa comunice rezultatulu consultarilor cu presedintii comitetului nostru naționalu.

Membrii reprezentantilor municipale că alesii municipielor — si a românilor din municipie, — reprezentându acele cercări cu dreptu, se potu si exprimă in privintă acestă că reprezentanti ai respectivului municipiu, concentrându-se in densi increderea poporului nostru si opinionea publica a românilor din acelu municipiu.

Asin avea inca multe sa ve impartasescu din vieti'a publica din acestu tienutu, mi reservediu dreptulu pentru numerulu viitoru.*)

de Carbonariu.

Diet'a Ungariei.

In sledintă din 14 Decembrie a casei deputatilor se cletesce si aproba protocolu siedintei precedente. Se trece dupa aceea la ordinea dilei si se continua desbaterea despre punctele ultime ale bugetului financialu.

Pentru restaurarea castelului Vajda-Uniadu suntu 100,000 fl. preliminati. Comitetul financial voiesce a vota numai 50,000 fl. pre anul acestă. Alb. Török e sperat cu comitetul finanțial arata numai atât'a pietate către monumente istorice ale naționei. Acestă e o cruntare rea, care opresce națunea a fi către eroii sei recunoscătoare; vorbitorulu votăza preliminariele. Ministrul de finanțe nu-i pasa de către se votăza si numai 50,000; inse crede ca aru si mai bine de către aro vota sumă recuperată pentru de a se putea complini zidirea. I. Pavel dechiara ca nu poate vota nimic'a pentru monumente istorice pâna când poporul inca n'are pâne. In fine casa votăza 50,000 fl. Cele-lalte puncte din estraordinariu nu dau ansa la vre-o desbatere.

*). Din caus'a unei erori din partea servitului ce ve sta la dispuseție, amu primitu corespondentia pre târdiu de a o publica in mînul trecutu, de ce ne pare foarte reu.

Urmăza la desbatere bugetulu ministeriului de comunicacione. Ign. Helfi asterne in numele seu si a lui Era. Simonyi unu proiectu de conclusu de cuprinsulu: Casa sa esmita o comisiune de 12 membri, care dimpreuna cu ministrul de comunicacione sa cercetadie ca ce ameliorări s'au facut pre terenul comunicacionei dela a. 1867 pâna de fată, si ce ameliorări au sa se faca pre viitoru. Se va tipari si distribui.

Cei trei titoli primi ai bugetului se votăza fără desbatere. La titlu 4 se incepe o desbatere mai lunga. Ministrul propune la titlu acesta inmultirea inspectorilor de drumu dela 6 la 10; majoritatea comitetului e contră acestei inmultiri; minoritatea e pentru propunerea ministeriale, care in fine se si primește. Cele-lalte puncte ale acestui bugetu se acceptă fără vre-o discussiune.

La estraordinariu propune minoritatea la titlu „cladirea drumurilor” stergerea sumei propuse. Desbaterea despre acestu punctu se va continua in sledintă prossima.

In sledintă din 15 se cletesce si incuviintiază protocolul. Se ascerno diferite petiții. Se continua desbaterea despre titlu 1 alu estraordinariului; in acestu titlu a preliminatu ministeriul pentru cladiri de drumu 1.802,447 fl. precându comisiunea financiale voiesee a vota numai 1.421,043 fl. La discussiune iau parte ministru Lud. Tisza, G. Urházy, B. Guthy si P. Szontagh; cu ce discusiunea se incheia si se pûrcește deci la deciderea despre punctele singurative ale acestui titlu. Se votăza dupa pucine observări sumele preliminate pentru diferitele drumuri si apoi se incheia sledintă.

In sledintă din 16 Decembrie a casei deputatilor se cletesce si incuviintiază protocolul. Dupa aceea se resolvesca afaceri de interesu parteneriului. Comitetul centralu ascerne raportul in afacerea legilor de contributiu pentru a. 1872. Cu privirea la prelungirea monopolului statului ascernu 4 sectiuni votu separatu. I. Györfy ascerne raportul comitetului centralu care respinge modificatiile propuse la legea industriei.

Dupa aceste se trece la ordinea dilei si se continua desbaterea despre titlui ultimi, din estraordinariu bugetului de comunicacione, cari dupa o desbatere scurta se acceptă. Se trece la desbaterea despre bugetul ministrului de comerciu, si cei 4 titoli primi sa si votăza fără vre-o objectione.

Ce e dreptu nu e peccatu.

Muresiu - Osiorhei 18/11 n. 1871.

(Urmare din nr. 95.)

Dara ore-uritorii contra-declaratiunei amintite, amatorii de passivitate, prin ce ignoră ordinea susținător, nu aveau datorintă de a se întrepune pentru confratii loru rustici la guberniu tie-rei, că elu sa intrebuinteze la acelu lucru era-rialu nominal supus de ai sei, a căroru parinti, mosi si stramosi au datu contributiu in bani si in sânge, cari si-au si versatu săngele pre cîmpurile de batalia, cari dau si astazi darea si securii la milizia, si cari potu castiga cu greu cruceri, de ore-ce chiar si băile in Rosia si in alte locuri suntu mancate, multime de băiesi nu mai potu trăi din baiesiag numai, cum au traitu pâna cându au fostu băile bune; mulți se ducu preste vîrea la lueru la Petroseni cale de 3—4 dile, unii si-ao lasatu casele si au luat jumea in capu, români, unguri si nemti din Rosia si din alte sate din giura, dura toti sii tierei, omeni muncitori si inca mai harnici lucratori ca cei adusi din Baden, — cari impregiuări le sciu subscriși „mai multi” in memorat contra-declaratiune prea bine, dura d-loru de ameliorarea stării materiale a poporului tieranu nu cunoscu datorintă ci se ingrijescu nu putin a-si face stări in cătiva ani.

Eu sum de firma credintia ca unu pasiu motivativ aru si induplecă si aru induplecă pre inaltul gubernu a luă dispositiunea că banii sa nu se mai stăcure in mâinile supusilor altul stat, ci in a supusilor sei, cari nici nu ară preste 2 fl. mancare si vina pre di cum se da bădasilor. Dara miseri'a si necasurile jocitorilor acelora munti nu au ajunsu la culmea loru, ce inse nu va intârdia! 3—4 ani vorb si de ajunsu ca jidancii sa se asiedie si in satele de pre acolo, căci incepulu s'au facut prii incubarea unui in Zalatn'a si a altui in Câmpeni căcărimari, la care au mai venit doi sprii a fi de ajutoriu la falsificarea beuturilor si a farinei si sprii a amagi pre-

ómeni, la ce ei se deprindă din pruncia dîrindu metodulu loru de cestigă de totu de metodulu de cestigă a tuturor altora popore din lume. 3—4 familii jidane într-o comună suntu de ajunsu spre a seraci locuitorii ei în 3—4 ani.

In Câmpeni mi se dice: nu numai de acesti-a de sici nu ne vomu poté sentură, dară este de temutu, ca se voru asiedia în tôle satele si pe aici, ca jidovii au bani, apoi multi din Domnii Diregatori ai noștrii suntu lacomi si te luera pe mana, ba ei — jidani — suntu atât de rafinati cătă amogescu si pro preoti.

Acum se revenim la cele mai susu amintite în „Federatiune” „trei milioane de români etc” precum si la epistolele anonime din „Gazeta”, unde se afirmă: ca pasivistii si au indreptatul atenționea si activitatea la promovarea binelui materialu si spiritualu alu națiunii si ca astea infiorosco, (abunaora că panea infiorita, Con.). Eu la astea dîcu, ca »mu cunoștința deplina despre contrariul, adeca: ca ei nu numai ca nu s-au preocupat si nu se preocupă nici cătă de poporul român, de trebuințele lui naționale, de interesele lui economice si de aspirațiile lui de propasirea morale si intelectuale, nu numai ca nu cauta midilöce proprii desvoltării caracterului seu particulariu, dar' inca contrariase se impedeaca acele interese si acele trebuințe prin purtarea loru stângace, aducătoare de folose străinilor, si anumitul maiadpri ioposituinei pentru interese naționale iera mamelecele loru scurti la vedere findu — una regradauduri demnitatea prin roșia, altii prin usiurantia, devenim in fine cu totii despătu si de confrati loru si de straini, caror'a leau servit de instrumentu.

Deci sa vedem acum cum no potem noi laudă cu 3 milioane de români, căci Domnilor oponționali! defecție no trebue ascunse si spre delaturarea loru trebuie cautate si intrebuitate midlöcele necesarii, reulu nu trebuie acoperit si cautat si aplicat remediu de vindecare.

Eu sciu ca in tôle Comitatele si in cele Districe românesti suntu mai in tôle comunale jidani incibati, veniti acolo cei mai multi numai cu ce au avutu pe ci pôte, iér' acum cu case de pêtra facute de ei parte in acele comune parte cumpurate său edificate la orasiele cele mai de aproape, cu cătă 30—40 jugere de pamentu cumparatela locuitorii români, si plini si de bani. Amintescu aici in specie de comună Feredeu langa Jeogiu de Josu, unde decându s-au asiediatu vre-o doi jidani (asiedati de vre-o dicee ani), si au seracit totaliter cea moi mare parte dintre locuitorii români si acelei comune, si au vendotu in detoria pentru vinarsu case cu gradini, locuri arătore, fumat și mori: totu asiā sta cu locuitorii români in satele vecine si mai in tôle satele românesci.

In Secală dupa spusele chiară a parochialor de acolo Crisianu inainte de astă cu 3 septamâni, are unu jidau venita acolo inainte de astă cu 6 ani inmai cu 16 fl, case de pêtra si peste 100 jugere de pamentu cumparatela locuitorii români de acolo in detoria pentru vinarsu si cu bani storsu totu dela ei.

Deci faru de a esageră sunta români nostrii tineri in Comitate si in cele 2 Districe jumtate la numeru proletari, multi fosti posesori de sesiuni job-gesti intregi suntu acum servitori in vinarsarile jidaniilor, apoi istoria lumiei vecchia ne spune si nouă, ca proletarii n'au facutu casa, nu su constituit o societate, o națiune in intilesulu politicanici cându. (Va urmă).

Cu placere inregistrăm actul, din care se vede ca dlu capit. Georgiu Cristureanu ieră a facutu o sapta romanăscă.

Nr. 167/871.

Brasovu, 4/16 Dec. 1871.

Pré onorete D-le Capitanu! La prăstimat' a harhia a Dvôstra din 25 Novem. a. c. Ve adeverescu subscrisea esoria prin acăstă precumca a primu Revolverul de 6 focuri si cincuire (Temeleu) de aur carele din nou a-ti binevoită a i le incredintă spre pastrare totu in dulapulu de sticla in corele suntu pastrate, pusc'a, epouleti de argint si sabia cu braful ei, asiediate de mai inainte in muzeulu nostru, si ve incredintiamu, ca depă voiuția d-vosra, esprimata cătra subscrisu presedinte si pusu cincuire predus la Sabia si dela acestu du-

lapu se va pastră Cheia in cancelaria esoriei.

Multu stimă die capitanu! intre zelosii fundatori, mecenati, si prămeritati barbati români, cari a fundat, si spriginitu, si spriginescu institutul nostru de invetiamantu co mare placere numerămu si prăstimat' a persoana d-vosra, deci fr̄escu lucru este deca ne folosim si de acesta ocazie, că sa dămu spresiune simtiemintelor nōstre de multamire si recunoscintia pentru multele faceri de bine cu carele a-ti considerat amintitulu institutu, — si ve urāmu, că prăinduratul Parinte cerescu sa ve tienă in sanatate indeplina, si fericire neturburata pâna la cele mai adenci betranetie, că sa mai poteti urmă nobileloru simtieminte carele ve caracteriseaza facendu bine omenime si multu cercatei nōstre națiuni. —

Ai preonoratul duiei vōstre. Eforia scolelor centrale române ortodoxe resaritene, prin Damianu Daciu, presedinte.

A poldu-mare, in 6 Dec. v. 1871.

Domnule redactoru! Sub nr. 96 alu „Tel. Rom.” 2/14 1871, apară unu articulu datatu Apoldu-mare, 21 Novembre 1871 compusu de unu caletoriu, care obositu de drumu ceru ospitalitate preste nōpte la unu român din locu, care apoi preste nōpte i-aru si descrisu portarea cea dura, inhumana a subserisului, fatia cu invetiatorulu si scol'a cea frumosă de aici.

Că sa scia onor. publicu cum sta trăb'a, me rogu a avé bunatate, si a primi urmatorea deslușire a lucrului:

Onoratul publica celiotoriu va binevoi, a observă din susu pomenit'a corespondintia, ca dlu corespondinte ca caletoriu in intreprins'a caletoria pre uno tempu reu, au trebuitu sa auda de unde-va, că său lipsește unu representante la vre-o adunare — său chiară pôte pentru aspiranții la protopresbiteratul Mercurie: prin urmare dlu corespondinte au venat interesu si s-au venat chiaru pre sine de interesantii.

Dle corespondinte! nu sta trăb'a asiā precum o descriu d-ta, ci cu totulu altintrea! ceea co eu că parochu de 20 ani potu dovedi prin scripto credibile, cum m'amur portat fatia cu scol'a si biserica Apoldului-mare, ca de cându amu pusu piciorulu in Apoldu, amu pasit in representanti'a bis. la midilocu in privint'a scolei si bis. si amu adusul lucru dela oficiolatu pâna la Mairstates Sea, in urm'a căruia — in privint'a scoliei ca pre telegrafu oficiosu in an. 1856 ne-amu pomenit cu pré meritativu ingineriu Gaertner, si pretorele Flasiar, care cu representanti'a comunici politico au leatu la protocolu incuvintare mai înalta, — de a ne zidi scol'a pâna la 3000 fiorini in pretiu, din alodiu; atunci ospitalistul duii corespondinte siedea langa caminul lui. —

Dice dlu corespondinte ca a-siu si fostu contrariu la zidirea scoliei; sa me iertă dle corespond. că caletoriu, ca nu te cunoscu cine esti, ca caracteru porti, fiind că nu ti-ai subseris numele. Cătra cine amu disu sa nu contribue alodiu la scol'a nōstra? anume: si care este acelu invetiatoriu de cinste? nu cum-va este chiaru ospitalistul d-tale? care de 21—2 de ani, vrendu cu forța se sia preotu, au cadiotu si din dascalie, acum nici unul nici altul inainte-i nu-i bunu — dara că sa nu me provocu la perdiare de caracteru, trecu numai la invetiatoriu si lăsa lui, — si dico: ca si in privint'a acăstă rea informatiune ai primito dela ospitalistulu d-tale de ore ce nu spui ca din ce au statu lăsa inv. inainte de zidirea acestei scoli (anu 1863) ieră dupa aceea de unde au capatatu invet. ferdele de bucate! prin cine? seti spun! Eu că parochu dupa impreguriară vediendu, ca poporul partea cea mai mare că diuariu (lucratoriu cu palm'a) au lucratu in timpulu celu mai scumpu peste vîra căte 40—50 dle cu mancarea lui, (si nu au cerut succursulu satelor vecine că alti) — cându aru si pototu sa-si căstige pre ieră viitoré pentru famili'a lui ceva, au nu eu că parochu dupa finirea zidirei de scola anulu 1863 amu datu stol'a mea de 90 ferdele bucate (ba că parochu eu in capatamu si o 100 ferdele) invetiatorului — pe unu anu său doi pâna se va recrea sermonulu poporu, si este data pâna astădi, asiā in 9 ani a 90 ferdele 810 ferdele de bucate a 1 fl 40 xr, aru face 1134 fl v. a. cine au con-

tribuitu mai multu la scola — ? si cine au făcutu pasi mai multi in privint'a inbunătătirei parochui bis. si scoliei că subscrisu? acăstă dovedescu scrierile pastrate in archivulu parochieei. —

Ce se tiene de sinodulu parochialu din anulu acăstă, acel'a necesitat, s'au conchiesatu dupa statutu org. si prin acesto s'au pusu stavila frecărileloru intre poporu si invetiatoriu din cauza ca poporul acesta nici jumetate nu are mosie proprie ci se hrancesc cu palmile si imparte, de unde se intielege ca bucate nu are de unde dă, si ce da iéra cum pôte — si in privint'a acăstă eu că parochu cu poterile morale amu stâruitu sa contribue fia care 1 fl. 50 xr. la lăsa invet. asiā 80 gezde a 1 fl. 50 xr. — 120 fl. v. a. apoi te intrebu d-le corespondinte care comună din prejuru dau din sudoreea sea in particulariu mai multu si acădela dela care invat. amu pretinsu unu cruceria spunelu cu numele, nulu ascunde că pe alu d-tale in cenusia ospitalistului d-tale si unde s'au pusu mai multa pondă pentru scola că in comun'a acăstă etc. etc.

Pré on. d-le redactoru me rogn cu totu respectulu, primeste aceste deslusiri in făoi'a pretiuitului „Tel. Rom.”

I. Craciun
paroch gr. or.

Dela renuniunea sodalilor români.

Suntemu datori a incunoscintia pre on. publicu despre prelegeri tienute in dominele trecute despre industria Germaniei, Olandei si Belgiiului; in duminecă din urma despre cea din Britani'a-mare.

Varietăți.

* * Din Brasovu avem scirea imburcatoria ca dd. Dir. si profesori ai gimnasialui nostru de scolo au inceputu in 28 Novembre a. c. in Sal'a gimnasiale prelegeri publice.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante diu comun'a gr. or. Cristiori in protopresbiteratulu Zarandului, se escris nou concursu pâna in 2 Ianuariu 1872, in carea dì va si si alegerea.

Venitele acestei parochii suntu:

- a) 100 fl. v. a. bani gătă;
- b) stol'a obicinuita bine regulata dela 163 de case;

c) Alesulu parochu, purtandu si osigiu invetatorescu, va primi pentru acăstă salariulu de 200 fl. v. a.; cuartiru liberu si lemne de focu.

Doritorii de a ocupa acăstă parochia au a-si asterne petiunile loru bine instruite in intilesulu §. 13 din „Statutulu organicu” subsemnatului in Bradu comit. Zarandului.

Bradu, 10 Dec. 1871.

La contielegere eu comit. paroch. Nicolau I. Mihalțianu, (1—3) a obie abia prot. gr. or.

Concursu.

Pentru ocuparea statuiene invetatoresci la scola confesiunala gr. or. româna din Tiss'a se deschide concursu pâna in 30 Decembrie st. v. a. c.

Emolumentele suntu: in bani 110 fl. v. a. 80 mesuri bucale, 4 mesuri mazare, 8 stângini de lemne, cuartiru naturalu si grădina de legumi.

Doritorii de a competă la acăstă statuiene au a-si asterne recursele loru, instruite cu documentele proveidue in „Statutulu organicu” pâna in terminul indicat subsemnatului comitetu parochiale.

Tiss'a, 23 Novembre 1871.
Comitetulu parochialu gr. or. din Tiss'a, Ioanu Papiu,

(2—3) protop. si insp. distr. scol.

Burs'a de Vien'a.

Dia 15/27 Decembrie 1871.

Metalicile 5%	61 20	Act. de creditu 329
Imprumut. nat. 5%	72	Argintulu 116 35
Actiile de banca	818	Galbinulu 5 47